

Szent Ferenc karácsonya Greccióban

Ferenc első életrajzírója, Celanói Tamás részletesen elbeszéli, hogyan történt a grecciói karácsony, hogyan ünnepelte meg Szent Ferenc a megtestesülés titkát.

Részlet Celanói Tamás Szent Ferenc életéről szóló első életrajzából (CÉ1,84-87)

A jászolról, melyet az Úr születésnapján állítottak

Szentünknek legfőbb törekvése, legforróbb vágya és legelszántabb eltökélése az volt, hogy mindenütt és mindenben megtartsa a szent Evangéliumot, és tökéletesen, teljes éberséggel, teljes odaadással, elméjének teljes megfeszítésével és szívének minden rezdülésével kövesse a mi Urunk Jézus Krisztus tanítását és utánozza példáját.

Egy pillanatra sem szűnt meg tehát szavairól elmélkedni, és beható szemlélődéssel szüntelenül szem előtt tartotta cselekedeteit. Különösen a megtestesülés alázatossága és a kínszenvedés szeretete fészkelte be magát olyan mélyen emlékezetébe, hogy mellettük alig tudott másra gondolni.

Ebből a szempontból különösen nevezetes és emlékezetre méltó az az ünnepség, melyet halála előtt három esztendővel Greccio városka határában a mi Urunk, Jézus Krisztus születésnapjának tiszteletére rendezett.

Élt azon a környéken egy bizonyos János nevű jó hírű, de még jobb életű ember. Boldogságos Ferenc nagyon szerette ezt az embert, mivel, bár nemessége révén messze földön nagy tekintélynek örvendett, a vér nemességét semmibe sem véve egyedül a lélek nemességére törekedett. Boldogságos Ferenc, mint már azelőtt is többször megtette, Karácsony előtt vagy tizenöt nappal magához hívatta János urat, és így szólt hozzá: „Ha azt akard, hogy az Úr közelgő ünnepét Greccióban üljük meg, úgy siess, és szorgalmasan tégy meg mindent, amit mondok neked! Meg akarom ugyanis eleveníteni a betlehemi kisdud emlékezetét, és tulajdon testi szememmel akarom szemlélni gyermeki korlátoltságának kényelmetlenségeit, látni akarom, hogyan helyeztetett a jászolba és hogyan feküdt az ökör és a szamár előtt a szénán.” A derék és hűséges ember a parancs hallatára gyorsan elsietett, és a kitűzött helyen előkészített mindent, amit a szent kívánt tőle.

Eközben elérkezett az öröm napja, megjött az örvendezés ideje. Megérkeztek a különböző helyekről odahívott testvérek, úgyszintén a környék lakói, férfiak és nők; tehetségéhez képest mindenki gyertyát vagy fáklyát tartott a kezében, hogy örvendező lélekkel bevilágítsa az éjszakát, mely ragyogó csillagaival fényt hintett a napok és esztendők végeláthatatlan sorára. Megjött Isten szentje is, és mivel mindent készen talált, látta és örvendezett. Készen állott a jászol, ott volt a széna, odavezették az ökröt és a szamarat. Ünnepelt itt az egyszerűség, vigadozott a szegénység, felmagasztaltott az alázatosság, és Greccio mintegy új Betlehemmé alakult át.

Az éjszaka fénylik, mint a nappal, és gyönyörűségére szolgált az embereknek és állatoknak egyaránt. Az odaérkező emberek újult örömmel örültek a titok megismétlődésének. Az erdő kiáltásoktól visszhangzott, s a sziklák szent énekek hangját verték vissza. A testvérek az Úr szokásos dicséretét zengték, és az egész éjszaka örömujjongással telt el.

Isten szentje megállott a jászol előtt, nagyokat sóhajtott, s közben a fájó részvét és túlradó öröm csatáztak szívében. A jászol fölött kezdetét vette az ünnepi mise, és a miséző pap szíve újszerű vigasztalással telt el.

Isten szentje szintén magára öltötte a szerpapi ruhadarabokat - tudniillik szerpap volt -, és csengő hangján megkezdte a szent Evangélium éneklését. Hangja, erős hangja, behízelt hangja, tiszta csengésű hangja, érces hangja a legnagyobb boldogság élvezésére hívogatta az összes jelenlevőket. Utána prédikálni kezdett a körülálló népnek, és mézédés igéket mondott a szegény Király születéséről és Betlehem kicsiny városáról. Mikor Krisztust Jézusnak akarta mondani, a szeretet szertelen lángolásában többször betlehemi kised néven említette, és a Betlehem szót bégető báránka módjára ejtette ki; közben száját egészen betöltötte nem is annyira a szó, mint inkább a túlradó érzelm édessége. A betlehemi kised és Jézus nevének kiejtésékor nyelvvel mintegy végignyalta ajkát, és ínyével boldogan élvezte a szó édességét.

És íme, megsokasodtak a Mindenható ajándékai: egy erényes férfiú elé csodálatos látomás tárult. A jászolban ugyanis egy élettelen gyermeket látott feküdni; amikor azonban Isten szentje odalépett hozzá, úgy tűnt, mintha a gyermeket mintegy álomból új életre támasztotta volna. És nem is volt egészen alaptalan ez a látomás. Mert lám, a kised Jézus sokak szívében egészen feledésbe merült; most ellenben Isten kegyelméből szolgájának, Szent Ferencnek segítségével megint életre támadt, és kitörölhetetlenül mélyen belevésődött az emberek emlékezetébe.

Az ünnepi virrasztás végeztével ki-ki örvendezve tért vissza otthonába.

A jászolba tett szénát gondosan megőrizték, hogy felhasználásával állatokat és barmokat gyógyítsanak az Úr nevében, aki ím megsokasította könyörülő irgalmát. És valóban, ha a beteges állatok és barmok ettek ebből a szénából, meggyógyultak. Ugyanígy, néhány, nehéz szülés előtt álló nő magára rakott a szénából, és így könnyen megszülte gyermekét. Hasonló módon sok férfi és nő visszanyerte vágyva vágyott egészségét.

Később a jászol helyét az Úrnak szentelték, s föléje boldogságos Ferenc atyánk tiszteletére oltárt és templomot emeltek, hogy ahol valamikor az állatok a szénát ették, ott azontúl testük és lelkük egészségére az emberek vegyék az ártatlan és érintetlen Báránynak, a mi Urunk Jézus Krisztusnak testét, aki kimondhatatlanul nagy szeretetében önmagát adta érettünk, s aki az Atyával és a Szentlélekkel egyetemben örökkön-örökké él, és dicsőségesen uralkodik minden századokon át. Ámen. Alleluja, Alleluja.